

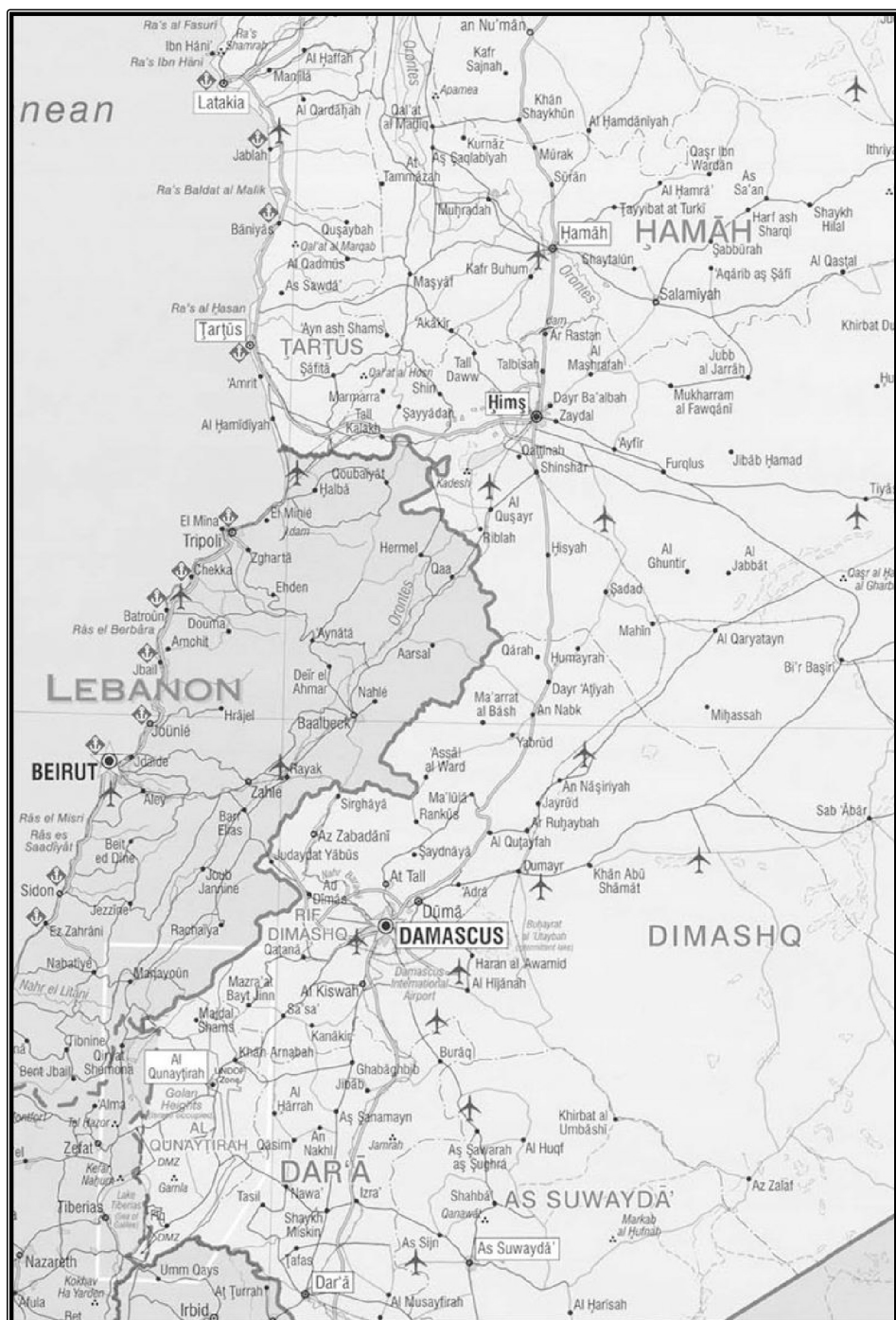
Seppo Kalliomäki

VIATTOMUUDEN RAJALLA

VIATTOMUUDEN RAJALLA

Seppo Kalliomäki

Esipuhe

Tapahtumat kirjassa ovat siis ainoastaan mielikuvitukseni tuotetta ja siinä esiintyvät henkilöt ovat vailla linkkiä kehenkään todelliseen henkilöön. Rajasin kirjan tapahtumat sijoittumaan ennen vuotta 2012, koska sen jälkeiset tapahtumat koskettavat aivan eri tavalla koko maailmaa. Ja niin traaginen kuin sisällissota aina onkin, Syyrian kriisi muuttui sen jälkeen vieläkin raaemmaksi. Syyrian tämänhetkinen tilanne saa minut surulliseksi, sillä historiallinen ja kaunis maa sekä sen kansalaiset ovat kärsineet sanoinkuvaamattomia menetyksiä. Itse en ole halukas etsimään syyllisiä vaan toivon, että löytyy keino, jolla syyrialaiset voivat tulevaisuudessa saada maansa takaisin ja jälleenrakentaa yhdessä kotimaataan paremmaksi paikaksi elää. Sotilaana olemisesta minulla ei ole yhtätoista kuukautta parempaa kokemusta, mutta sotilasmaailmasta sitäkin enemmän. ”Kapiaisen kakarana” ja kylmän sodan lapsena tiedän liikaakin siitä pelosta ja kahtiajakautuneesta maailmasta, jossa sotilaat rauhankin aikana elävät. Monet ystäväni saattavat tunnistaa oman nimensä kirjan henkilöissä. Käytin nimiänne tarkoituksella, mutta en hahmojen pohjana. Listasin puhelimeni kontaktit etu- ja sukunimiriveihin ja sekoitin ne keskenään. Sen jälkeen otin aina järjestyksessä uuden nimen uudelle henkilölle. Halusin käyttää nimiänne, koska ihmiset ovat tärkeitä, mutta en käyttänyt teitä hahmoina. Ehkä senkin aika vielä tulee.

Palaute ensimmäisestä painoksesta oli huikean kannustava. Kiitos kaikille, jotka halusivat auttaa minua oppimaan. 2 painokseen olen korjannut joitakin yksityiskohtia ja selkeitä virheitä. Erityisesti olen kiitollinen kaikista kommentteista, joita olen saanut sotilaan ammatin valinneilta lukijoilta. Monta mielenkiintoista keskustelua olemme käyneet siitä, mitkä asiat ovat kirjassa totuudenmukaisia ja mitkä on jouduttu muokkaamaan tarinan kannalta. Joku on joskus osuneesti sanonut, että totuuden ja fiktion ero on siinä, että fiktion pitää olla loogista ja ymmärrettävää.

27.2.2017 Vantaalla
Seppo Kalliomäki

Seppo Kalliomäki
Viattomuuden rajalla

© 2017 *Seppo Kalliomäki*

Kannen kuva: Jani Lindholm

2. painos 2017

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-339-960-0

Prologi

Al Rayyan, Qatar

Viimeisenkin palvelijan poistuttua täydellinen hiljaisuus laskeutui huoneeseen. Kuin käskystä tusina silmäparia kääntyi päätyseinustalla istuvaan mieheen, joka oli pukeutunut perinteiseen mustavalkoiseen arabialaisen miehen thawb-kaapuun. Miehen kasvot olivat aavistuksen alapäin kääntyneet ja katsomatta kehenkään hän sanoi: ”He ovat valinneet puolensa ja heidän valintansa oli väärä.”

Huoneessa ei kuulunut kuiskaustakaan, kukaan ei rojhennut hengittää ääneen. Heidät kaikki oli kutsuttu paikalle vain muutamaa tuntia aikaisemmin ja pikainen kutsu tarkoitti yleensä todella huonoja tai todella hyviä uutisia. Tällä kertaa uutiset olivat huonoja. Yksityiskoneet ja autosaaattueet olivat kuljettaneet osallistujat paikalle nopeasti ja varmasti. Kutsu oli ollut kiireinen ja ehdoton. Osa osallistujista oli saapunut Dohasta, joka oli Qatarin hallinnon keskus ja emiirin asuinpaikka, osa oli kiiruhtanut paikalle Saudi-Arabiasta ja loput eri puolilta maailmaa aina Roomasta asti. Kiireinen kutsu tähän kokoukseen tarkoitti, että kaikki muu sai silloin jäädä.

Kaikki kaksitoista osallistujaa olivat saapuneet syrjäiseen taloon tunnin ajomatkan päähän Dohan kansainväliseltä lentokentältä. Mustien Mercedeksiä saattueet olisivat saattaneet tuntua joistakin yliampuvilta, mutta he kaikki olivat tottuneet niihin. Vähempää vieraanvaraisuutta ei olisi voinut odottaa. Talo, johon heidät tuotiin, oli keskellä aavikkoa sijaitsevassa keitaassa. Tuskin siinä keidasta oli ollut vielä kymmenen vuotta sitten, mutta makean veden puhdistamisen kustannus merivedestä oli tekniikan kehityttyä romahtanut ja samanlaisia keitaita oli alkanut ilmestyä pitkin Arabian niemimaata. Talo oli vehreän puutarhan ympäröimä perinteinen valkoinen, kaksikerroksinen arabialainen talo. Korkeat valkoiseksi kalkitut seinät pitivät sisällään suuria avoimia saleja ja kalustettuja huoneita. Kaikille

huoneille oli yhteistä antiikkinen beduiinittyylinen sisustus. Lattiat ja seinät olivat upeiden punaisenkirjavien mattojen peitossa. Matalia, mosaiikilla koristeltuja puupöytiä oli sijoitettu pehmeiden tyynyrykelmien ja divaanien väliin. Pöydille oli sommiteltu metallista taottuja tarve-esineitä, kuten kahvipannuja ja teeastioita. Seinillä oli käsin tehtyjä hopea- ja kultakoruja ja taidokkaasti tehtyjä miekkoja, musketteja ja tikareita. Talon omistajasta vieraililla ei ollut mitään tietoa, mutta se oli täysin merkityksetöntä. Kun kokouksen isäntä tarvitsi syrjäistä tapaamispaikkaa, hänen tarvitsi vain pyytää. Kukaan ei olisi kieltäytynyt tarjoamasta kotiaan korkea-arvoisen emiirin sukulaisen käyttöön.

Vieraat oli saatettu talon yhdistettyyn oleskelu- ja ruokailuhuoneeseen, mag'daan, jossa kokouksen isäntä oli ottanut heidät vastaan muodollisen kohteliaasti, joka paikalliseen tapaan tarkoitti ylitsevuotavan tuttavallista halailua ja huomionosoituksia, ja oli samalla osoittanut kaikille sopivan istumapaikan. Jokaiselle oli valittu paikka oman arvonsa mukaisesti. Huone oli perinteinen qatarilainen ruokailuhuone. Kolmella seinällä oli luukuilla peitettyjä ikkunoita ja niiden yläpuolella seinään upotettuja erivärisiä lasineliöitä, jotka loivat päivällä huoneeseen satumaisen valon. Seinien viertä kiersi yhtenäinen matala sohva täynnä pehmeitä tyynyjä selkänojineen. Huoneen sielu olivat kuitenkin ylelliset matot, jotka peittivät lattiaa monessa kerroksessa. Iranin, Turkin ja Syyrian kuuluisat matot kuvioineen ja materiaaleineen sulautuivat monenkirjavaksi ja yksityiskohdissaan huikeaksi taideteokseksi. Kaikesta näki, että kustannuksilla ei ollut merkitystä talon sisustuksessa ja ylläpidossa.

Kun kaikki vieraat olivat saapuneet, heille tarjottiin ylenpalttinen illallinen. Talon kokit olivat loihtineet parastaan ja ruokalajit baba ghanoushista aina täytettyihin viininlehtikääryleisiin ja leipään hummuskastikkeen kanssa olivat pohjustaneet pääruokaa, joka oli lampaanlihasta valmistettua mashboushia. Ruoka oli tyypillistä niin Qatarissa kuin koko arabimaailmassakin. Ruoka tarjoiltiin isoissa astioissa ja syötiin yhdessä. Oli hyvin tärkeää, että vieraat tunsivat olevansa tervetulleita ja toivottuja. Kaikki tiesivät, että näin tuli tehdä, ja he tiesivät osallistujien olevan ennen

kaikkea ystäviä. Vain ystävät voisivat toimia yhdessä luottamuksellisesti. Vaikka ystävyys ei ehkä ollutkaan aidointa mahdollista, he luottivat toisiinsa ja kaikilla paikalla olijoilla oli hyvä syy olla siellä juuri silloin.

Kukaan ei olisi kuvitellutkaan puhuvansa asiasta, jonka takia paikalle oli tultu, ennen kuin viimeisetkin illallisen rippeet oli korjattu pois ja palvelusväki poistunut paikalta. Ruokahuoneen verhon viimeinen heilahdus ja sitä seurannut äänitiivin oven sulkeutuminen oli merkki siitä, ettei ylimääräisiä ihmisiä ollut enää kuuloetäisyydellä ja että elektroniset kuuntelunestovälineet olivat käytössä.

Kaikkia paikalla olijoita yhdistävä asia tunnettiin nimellä *Putki 253*. Sitä oli suunniteltu ja valmisteltu jo neljä vuotta, ja sama ryhmä oli kokoontunut aikaisemminkin asian tiimoilta. Luonnollisestikaan tämä ryhmä, joka koostui qatarilaisista ja saudiarabialaisista korkeista virka- ja liikemiesistä, ei käsitellyt hankkeen teknisiä yksityiskohtia vaan sen johtamista. Sen suunnittelusta vastasivat kunnioitusta herättävä joukko omia ja ostettuja insinöörejä sekä öljyalan ammattilaisia. Nyt paikalla olevat miehet vastasivat öljymiljardien virtaamisesta niemimaalle.

Jokaisen katse nauliutui isäntään, kun hän aloitti sanomalla tuon kaikille jo valitettavasti tiedossa olevan ikävän asian. *He ovat valinneet puolensa ja heidän valintansa oli väärä*. Kaikki tiesivät, keitä olivat *he* ja mitä *väärä* tarkoitti. Jokainen oli kuitenkin viimeiseen asti toivonut, ettei näin olisi tapahtunut. Monesti asiat uutisoitiin eri tavalla kuin ne kulissien takana olivatkaan. He olivat kuitenkin valmistautuneet tähän vaihtoehtoon, sillä se oli alusta alkaen ollut todennäköisin.

”Pyydän projektipäällikköä antamaan raportin.”

Huoneen perältä nousi ylös hieman yli kolmekymmentävuotias mies. Hänen asunsa oli myös huoliteltu puhtaanvalkoinen arabimiehen kokopitkä kaapu ja mustalla nyörillä sidottu päähine. Hänen partansa oli tyylikkäästi muotoiltu ja kengät hyvin kiillotettu. Miehen olemuksesta saattoi päätellä, ettei hän ollut ensimmäistä kertaa itseään vanhempien ja vaikutusvaltaisempien miesten parissa puhumassa, mutta mikään hänen käytöksessään ei viitannut röyhkeyteen tai ylimielisyyteen.

Projektipäälliköllä oli kädessään pieni kaukosäädin, joka piiloutui käsien sisälle kun hän kumarsi kädet tiukasti yhdessä isäntää ja viereisiä miehiä kohden sanoen: *"As-salāmu `alaykum."*

Yhtään vastatervehdystä ei kuulunut, ei yhtään *Allāhu akbar* -lausahdusta eikä yhtään nyökkäystä. Nyt ei ollut enää kyse henkilökohtaisista huomionosoituksista, vaan liikeasioista.

Pieni humina täytti huoneen, kun oven päälle laskeutui valkokangas ja päätyseinän katonrajassa avautui pieni luukku, josta tuli esille videotykki. Projektipäällikkö aloitti puheenvuoronsa esittelemällä itsensä ja kiittämällä saamastaan kunniaa. Valkokankaalle ilmestyivät Qatarin ja Saudi-Arabian liput sekä molempien maiden öljy-yhtiöiden logot.

"Kuten kaikki tiedätte, olemme kokoontuneet tänne tänään käydäksemme läpi projektin *Putki 253* tilannetta uusien tietojen valossa. Saamamme tiedon mukaan Syyria on ilmoittanut, ettei se aio osallistua tähän, sekä tehnyt sopimuksen vastaavasta projektista naapuriensa kanssa."

Projektipäällikkö piti hetken tauon ja katsoi jokaista osallistujaa vuorollaan silmiin tarkkaillen reaktioita. Niitä ei tullut. Hän jatkoi kertomalla, miten asiaa käsitellään seuraavan kahden tunnin aikana.

"Ensimmäiseksi käyn nopeasti läpi projektin teknisen osuuden ja sen etenemisen. Seuraavaksi kuulette yhteenvedon projektin poliittisista yksityiskohdista Qatarin yliopiston valtio-opin professorilta ja kolmanneksi kuulette ehdotuksen jatkotoimenpiteistä Qatarin sotilastiedustelun edustajalta."

"*Putki 253* on ollut projektina olemassa neljä vuotta. Sen tarkoitus on saada Qatarin maakaasu myyntiin eurooppalaisille asiakkaille. Maakaasuvarantomme ovat nykyisen arvion mukaan 14 prosenttia koko maailman tunnetuista esiintymistä. Sitä on 25,4 triljoonaa kuutiometriä. Isommat tunnetut varannot ovat ainoastaan Venäjällä ja Iranilla. Tällä hetkellä maakaasua voidaan viedä Euroopan kasvaville kaasumarkkinoille vain laivoilla. Suunnitelman mukaan on tarkoitus rakentaa Qatarin pohjoiselta kaasukentältä putki Saudi-Arabian, Syyrian ja Libanonin läpi Välimerelle."

Projektipääällikkö jatkoi vielä neljäkymmentäviisi minuuttia käyden läpi siihen mennessä tehdyt työt suunnittelussa ja toteutuksessa sekä projektin budjettitilanteen. Oman vuoronsa hän lopetti sanomalla: ”Nyt kaikki työ on keskeytetty, koska putken suunniteltu reititys Syyrian läpi ei ole mahdollinen nykyisen hallinnon aikana.”

Viimeisen lauseen hän sanoi korostetun hitaasti, painoi kaukosäätimellä lähes teatraalisesti videotykin pois päältä ja nosti valkokankaan ylös. Viimeinen silmäys osallistujiin tuotti jo hieman tulosta, koska osa miehistä liikahteli levottomasti haluamatta kuitenkaan hakea katsekontaktia toisiinsa.

Seuraavaksi huoneeseen kutsuttiin länsimaisesti pukeutunut noin 60-vuotias qatarilainen herrasmies, joka esitteli itsensä. Hän ei ollut varsinaisesti projektin osapuoli, vaan häneltä oli pyydetty projektin alkuvaiheessa selvitystä hankkeen poliittisesta merkityksestä ja mahdollisista ongelmista.

”Opiskellessani Stanfordissa meitä kiellettiin koskaan käyttämästä sanontaa niinhän-minä-sanoin, koska se sekä alentaa tieteen arvoa, että antaa sanojasta huonon kuvan. Nyt kuitenkin me kaikki voimme sanoa niin, koska näinhän uskoimme tapahtuvan.”

Professori pääsi elementtiinsä ja alkoi luennoida kulkemalla edestakaisin ja heiluttamalla käsiään suurielisesti kuin olisi ollut koko tilaisuuden keskipiste. Ehdottomasti ulkomailla opittu luonteenpiirre, joka sai jotkut paikalla olijat hengähtämään raskaasti ja kiusaantuneena vilkuilemaan ympärilleen. Toki heidänkin kulttuurissaan kehonkielellä oli iso merkitys keskustelussa, mutta näin arvokkaassa seurassa odotettiin pidättävämpää käyttäytymistä. Asia oli kuitenkin niin tärkeä, ettei kukaan halunnut sanoa mitään.

”Maakaasun merkitys Euroopan taloudelle on ollut nousussa jo pitkään, ja siihen on investoitu massiivisesti. Sen maine vihreämpänä energiana on auttanut asiaa. Tällä hetkellä suurin osa Euroopan käyttämästä kaasusta tulee Venäjältä. Poliittiset ja taloudelliset päättäjät ovat siitä tuskallisen tietoisia. Kaikki toimenpiteet tämän riippuvuuden vähentämiseksi otetaan

ilolla vastaan.”

Kädet välillä selän taakse ristiin laittaen professori jatkoi: ”Valitettavasti hyvät vaihtoehdot ovat vähissä. Jos Venäjän kaasuvarammot suljetaan pois, lähin mahdollinen maakaasun toimittaja on Iran. Iran puolestaan on hankala kauppakumppani sekä poliittisesti että nykyisen kauppasaarron takia. Tiedämme kaikki, että USA:n vaatimuksesta Iran ei edelleenkään saa öljytuotteitaan vapaasti maailmanmarkkinoille.”

”Qatarin kaasu on Euroopan ainoa toivo”, professori julisti. ”Sen saaminen lähemmäksi käyttäjiä ei kuitenkaan ole ongelmatonta. Irak on meille liian levoton putken rakentamista varten. Turkki on saanut portinvartijan aseman ja vakaan tulon nykyisten öljyputkien kulkiessa heidän maansa kautta, eikä se suinkaan aio keikuttaa omaa venettään ja lähteä uusiin putkihankkeisiin. Ainoa vaihtoehto tässä vaiheessa on pumpata kaasu Libanoniin. Jatkossa ehkä sieltä putkella Välimeren poikki, mutta se tulee olemaan uusi pitkä ja hankala projekti.”

Politiikan asiantuntija sai professorissa viimein otteen ja hän alkoi upottaa aina vain enemmän omaa ammattislangiaan esitykseensä. ”Valtiot ovat rationaalisia ja optimoivat vain omaa etuaan – aina. Tämän hankkeen myötä Syyria on noussut liian tärkeään rooliin. Tärkeämpään kuin se on tottunut. Lisäksi Syyria kaipaa kipeästi ulkomaista valuuttaa. Jatkuvat sodat Lähi-idässä ja niiden aiheuttama varustelu on vienyt sen talouden ahdinkoon eikä montakaan pelastajaa ole ollut tarjolla. Ainoastaan Venäjä on tukenut vanhaa liittolaistaan investoinnein ja asein.”

”Irak on menossa kohti kaaosta, kun amerikkalaiset joukot vetäytyvät sieltä puolentoista vuoden kuluttua. Sekin tarvitsee kipeästi uusia öljy- ja kaasutuloja saadakseen maan pois ahdingosta, johon se on viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana pommitettu. Irakin tapauksessa emme myöskään voi aliarvioida voimakkaan shiialaisen vallassa olevan kansanosan vaikutusta. He luonnollisesti hakevat yhteistyötä uskonveljiensä parista Iranista ja Syyriasta. Heidän omaa jo sovittua kaasuputkeansa Iranista Libanoniin kutsutaankin *Ystävyyden kaasuputkeksi*.”

Professori päätti antaa kuuntelijoille pienen tauon ja käveli sivupöydällä olevan vesikannun luokse. Kaataessaan itselleen lasillisen kylmää juotavaa hän tunsi, miten edelleen hiljainen miesjoukko seurasi hänen jokaista liikkettään herkeämättä. Selvästikään he eivät kaivanneet hengähdystaukoa vaan lisää tietoa. Professori käveli takaisin keskilattialle ja jatkoi esitystään nyökäten puheenjohtajan suuntaan kohteliaasti.

”Tilanne on siis törmännyt vakavaan esteeseen meidän osaltamme. Syyria ei tule pettämään tukijaansa Venäjää eikä pilaamaan uutta mahdollisuuttaan lähentyä Iranin ja Irakin shiialaisten hallitusten kanssa. Iran tarvitsee vientituloja rapistuvan kansantaloutensa pönkittämiseksi ja Irakilla on mahdollisuudet vähissä, kun Yhdysvallat aikoo jättää sen käytännöllisesti tyhjän päälle pois vetäytyessään. Irakille jo pelkkä vihjaus yhteistyöstä Iranin kanssa takaa enemmän poliittista ja taloudellista tukea Yhdysvalloilta, joka pyrkii ylläpitämään taloudellista painetta Iranin suuntaan.”

”Venäjä tulee varmasti tukemaan Syyriaa kaikin keinoin estääkseen projektiamme onnistumasta ja säilyttääkseen asemansa Euroopan kaasuhanojen säätelijänä. Eurooppa ja USA eivät uskalla tehdä tilanteessa aloitetta, koska heidän politiikkaansa ajaa markkinavoimien määrittelemä öljyn hinta. Lisäksi USA:n omat kaasuvarammot tekevät sen lähes riippumattomaksi muista, kun taas Euroopalla ei omia kaasuvaroja juurikaan ole.”

Synkän kuvan maalattuaan professori jopa nautti, kun pääsi pudottelemaan seuraavat valtaa tihkuvat sanansa: ”Hyvät herrat, maakaasu on noin neljännes maailman energiankulutuksesta. Sen arvo on triljoonia dollareita. Qatarin osuus tuosta kakusta kutistuu pienemmäksi koko ajan, koska Iran omalla rannikollaan jo pumpppaa samaa kaasukenttää ja heillä tulee olemaan pääsy myös Euroopan markkinoille, kun uusi putki valmistuu. Analyysini on, että Syyrian nykyisen hallinnon aikana tällä projektilla ei ole tulevaisuutta. En myöskään näe, että nykyiselle hallitukselle tulee tapahtumaan mitään nähtävissä olevassa tulevaisuudessa ilman jonkin voiman väliintuloa.”

Tunnistaen oman asemansa ja esiintymisensä aiheuttaman poikkeuksellisen kiihkon hän päätti lopettaa oman osuutensa sanomalla *Allāhu akbar* ja poistui huoneesta kumartaen.

Huoneessa olijat tunsivat jännityksen aiheuttaman kihelmöinnin, ja ilmanvaihdon puhaltamasta viileästä ilmasta huolimatta monien kasvoilla näkyi pieniä hikipisaroita. Puheenjohtaja esitteli kuitenkin suoraan seuraavan puhujan.

”Arvoisat osallistujat, olen ottanut vapauden valmistella teille esityksen mahdollisesta ulospääsystä tästä tilanteesta. Se on aktiivinen toimintamalli.”

Hän oli vakuuttunut jokaisen paikalla olijan ymmärtävän, että tästä eteenpäin pelataan kovilla panoksilla.

”Seuraava esitys on luonnollisesti erittäin arkaluontoinen. Teille ei tulla jakamaan kopiota, sitä ei saa kuvata eikä siitä saa tehdä muistiinpanoja. Kaikki tarvittava päätöksentekomateriaali tullaan toimittamaan tarvittaville tahoille, kun sen aika on.”

Nyt viimeistään kaikki tunsivat olevansa osa jotain öljyn myyntiä isompaa päätöstä. Ei niin, etteivät he aiemmin olisi olleet vastaavissa tilanteissa, mutta nyt puhuttiin valtioista, trilioonista ja vääristä hallituksista.

”Eversti, olkaa hyvä ja aloittakaa”, sanoi puheenjohtaja kääntäen katseensa huoneen ovelle, jonne oli ääntäkään päästämättä ilmestynyt juhlavaan Qatarin armeijan virkapukuun pukeutunut kookas ja komea sotilas. Hänen virkapukunsa oli virheettömästi istuva ja kunniamerkkien rivi oli poikkeuksellisen näyttävä. Kaiken kruunasi *Naut Tahrir al-Kuwait* eli Kuwaitin vapauttamisesta myönnetty korkea kunniamerkki ja Abdulaziz Al Saudin ritarikunnan risti kaulanauhalla. Kyseessä oli korkein ulkomaalaiselle koskaan myönnetty Saudi-Arabian kunniamerkki. Tämä kertoi, että kyseessä oli aito qatarilainen sotasankari. Mies, joka oli pessyt häpeästä puhtaaksi Qatarin sotilaskoneiston kasvot ja ajanut irakilaiset hyökkääjät pois pyhäältä maalta.

Khafjin taistelu oli yksi kuuluisimmista Persianlahden sodan taisteluista. Se

oli ollut ensimmäisiä todellisia yhteenottoja Irakin ja YK:n muodostaman liittouman välillä. Khafjin kaupunki sijaitsee Saudi-Arabiassa aivan Kuwaitin rajan tuntumassa. Tammikuun lopussa vuonna 1991 Irakin joukot tunkeutuivat rajan yli Saudi-Arabiaan ja ottivat kaupungin haltuunsa. Alue kuului kriisin puhjettua liittouman vastuunjaossa Saudi-Arabian armeijan puolustussektorille, ja saudien ja Qatarin armeijoiden joukko-osastot pyrkivät välittömästi ottamaan vastahyökkäyksellä kaupungin takaisin haltuunsa. Ensimmäinen yritys kuitenkin epäonnistui. Qatarin armeijalle tämä taistelu oli ensimmäinen sen koko historian aikana.

Seuraavana päivänä nuori qatarilainen panssarivaunukomppaniaa komentava kapteeni sai tehtäväkseen tunkeutua kaupunkiin, ottaa kontakti viholliseen ja tukea jalkaväkeä vastahyökkäyksessä. Hyökkäys onnistui täydellisesti ja vihollinen pakeni pois Saudi-Arabian maaperältä, jonne se ei onnistunut koko sodan aikana enää palaamaan.

Tuo sankarillinen kapteeni seiso nyt heidän edessään everstinä ja valmiina kertomaan, miten Syyrian hallitus kaadetaan.

”Se, mitä kohta teille kerron, on hyvin kallis ja erittäin väkivaltainen suunnitelma. Ja kun sen toteuttamiseen ryhtyy, takaisin ei ole paluuta.”

Seuraavan tunnin eversti puhui ja näytti kuvia. Hän loi osallistujille kokonaisvaltaisen käsityksen tehtävän luonteesta ja laajuudesta, ja ennen kaikkea sen kustannuksista. Suunnitelman kulmakivenä olivat Qatarin hyvät suhteet Syyrian oppositioon, jota se oli rahoittanut ja tukenut jo vuosikymmenen ajan. Tuo joukko oli saatava nopeasti yhtenäistymään ja aktivoitumaan. Sen aikaansaamiseksi Qatar ja Saudi-Arabia tarjoaisivat merkittävää taloudellista ja materiaalista apua. Materiaali tarkoitti pääasiassa aseita ja kalustoa. Lisäksi aktivoitumista tuettaisiin järjestelmällisellä median manipuloimisella. Qatarilla oli käytössään suurin arabian- ja englanninkielinen uutiskanava. Sen avulla voitaisiin helposti luoda mielikuvia tukemaan hallituksen vastaista mielialaa ja raportoida ongelmista, väärinkäytöksistä ja toimenpiteistä juuri sellaisessa valossa kuin median ammattilaiset katsoisivat parhaaksi suunnitelman tukemiseksi. Suuri valttikortti oli myös hyvät suhteet arabikevään selvään voittajaan,

Muslimiveljeskuntaan. Tuo ryhmä ajoi yhtenäisempää sunnilaista politiikkaa ja yhteiskuntaa koko Lähi-itään ja oli saavuttanut hallitsevan tai vahvan aseman jo Tunisiassa, Egyptissä ja Palestiinassa. Muslimiveljeskunta kuului jo Qatarin läheisiin kumppaneihin aikaisemmista kansannousuista.

Viimeinen ja helpoin tehtävä oli länsimaiden houkuttelu mukaan Syyrian hallituksen vastaiseen rintamaan. Länsimaat pystyisivät tehokkaasti hankaloittamaan Syyrian hallituksen toimintaa erilaisilla pakotteilla ja saarroilla. Demokratioiden ongelma oli poliitikkojen halu kuunnella ailahtelevia kansan mielipiteitä, ja niihin oli helppo vaikuttaa syöttämällä julkisuuteen kuvia ja filmejä kauheuksista ja kärsimyksistä. Hallitukset puolestaan saataisiin mukaan rintamaan pienillä uhkauksilla öljyn sääntelemisestä ja hinnan korotuksista.

Suunnitelmassa ei ollut mitään sellaista, mitä ei olisi tehty ennenkin ja tuloksellisesti. Silti se kokonaisuutena vaikutti massiiviselta ja aikaa vievältä. Kenelläkään ryhmässä ei kuitenkaan ollut epäilystäkään siitä, miten iso asia maakaasun maailmanmarkkinat oli ja miten elintärkeää molemmille maille oli olla johtava tarjoaja siinä maailmassa. Lyhyen ja yksimielisen keskustelun jälkeen kokous päätti aloittaa välittömästi toimet Syyrian hallituksen vaihtamiseksi ja putken rakentamisen varmistamiseksi. Yhtä tehokkaasti kuin kokous oli järjestetty, se myös päätettiin ja osallistujat poistuivat paikalta odottaviin autoihin vain minuutteja päätöksen jälkeen.

On aivan liian helppoa päättää sodasta ja rauhasta Power Point -kalvoilla ja Excel-taulukoilla. Niissä ei koskaan näy se kärsimys ja tuho, jota ihmiset ja yhteisöt joutuvat kokemaan. On helppoa perustella omia ratkaisujaan ennusteilla ja laskelmilla. Aivan liian vaikeaa on ottaa vastuuta kaikista niistä seurauksista, joita helpoilla päätöksillä saadaan aikaiseksi.

1. luku

Hawash, Homsin maakunta, Syyria, 2012

Huutoja ja laukauksia. Äänet, joilla levottomuudet ja väkivaltaisuudet alkavat kaikkialla maailmassa. Ikään kuin ihmismieli tarvitsisi harhautusta omalle alitajunnalleen tilanteessa, jossa aivojen kaikki toiminta liittyy pakoon, suojautumiseen ja selviytymiseen. Jokainen hermosolu käskee pakenemaan paikasta, jossa viha ja pelko ovat pääsemässä valloilleen. Ihmisiä huutamassa tiivistyvässä massassa, kädet kohotettuna ilmaan, haluten osoittaa olevansa osa jotain isompaa. Jotain ylevämpää ja tärkeämpää kuin vain alhainen viha ja pelko, joka ajaa heitä peruuttamattomiin tekoihin. Jossain vaiheessa äänet ja käsien liike saavat yhtenäisen rytmin ja kaikki lähtevät liikkeelle eläinlauman lailla seuraten ei ketään ja kaikki toisiaan. Tapahtumien kulku ottaa haltuun itsensä eikä kukaan enää ohjaa tai hallitse sitä. Inhimillisuus pidättää henkeään, sillä pian alkavat ihmisyyys ja ihmiset kärsiä. Sanat ovat aina uusia, mutta ympäri maailmaa ne kuulostavat aina samalta. Niissä huudetaan tuskaa ja oikeutta, jumalaa ja pelkoa, ja niissä huudetaan verta. Tuo ääni on sama kaikilla kielillä ja kaikkialla se tarkoittaa samaa: me olemme tulossa ja teidän pitää pelätä.

Emilia Kilpi oli pelännyt jo pitkään, eikä siihen tottunut. Viime talvena kylmässä ja lumisessa kotimaassa oli tuntunut niin hyvältä idealta ilmoittautua vapaaehtoiseksi hoitajaksi Syyrian katastrofialueelle.

Emilia oli osallistunut lähettävän järjestön koulutuksiin ja valmistautunut tehtävään useilla kieli- ja kulttuurikursseilla iltaisin ja viikonloppuisin. Työn ohella se oli ollut raskasta, mutta usko tehtävän ja kokemuksen palkitsevuudesta oli auttanut jaksamaan. Nyt oli juuri oikea aika kokea suuria asioita. Pätevänä ja tehokkaana sairaanhoitajana tunnettu 24-vuotias nuori nainen oli urheilullinen ja eläväinen, eikä vielä ollut puolisoa

tai lapsia ajateltavana. Vanhemmatkin olivat kannustaneet lähtemään maailmalle.

Ensimmäiset viikot Libanonissa olivat olleet unelmaa. Juuri sellaista kuin koulutuksessa oli kerrottu. Kaikki toimi hyvin, ja paikalliset ihmiset sekä viranomaiset tekivät kaikkensa auttaakseen sairaalaa pääsemään toimintakuntoon. Oli töitä, joilla täyttää päivät, ja oli omaa aikaa tutustua historialliseen ja kauniiseen maahan. Vaaleine, yli olan lainehtivine hiuksineen Emilia käänsi aina päit ja kirjoitti hyväksyviä vislauseja. Työkaverit olivat mahtavia, ja noiden viikkojen aikana heistä hitsautui tiivis ja toimiva ryhmä ammattilaisia ja ystäviä, jotka jakoivat yhdessä kutsumuksen ihmisten auttamisesta.

Siirtyminen Syyriaan oli myös mennyt suunnitelmien mukaan ja kenttäsairaalan pystyttäminen onnistui luonnonkauniiseen laaksoon Hawashin ja Talkalakhin pikkukaupunkien liepeille Homsin maakunnassa. Laakso oli silmiä hivelevän kaunis ja vihreä keidas. Kolmella puolella kohosi oliivi- ja appelsiiniviljelmiä ja joka puolella pilkahteli valkoiseksi kalkittuja kauniita taloja. Yhdellä rinteellä kohosi henkeäsalpaavan vaikuttava, tuhat vuotta vanha *Krak des Chevaliers*, temppeliritarien rakentama linna, joka oli säilynyt pystyssä kaikkien myllerrysten läpi. Ja myllerryksiä tämä seutu oli nähnyt. Kaikki suuret valloittajat faaraoiden armeijoista persialaisiin ja turkkilaisista ristiretkeläisiin olivat marssineet näiden laaksojen läpi. Joukot olivat tuoneet tullessaan kurjuutta ja kuolemaa, mutta myös perinteitä ja kauneutta. Sotien välissä siellä oli ollut hyvä asua ja elää ja se näkyi kaikessa. Sodan aikana siellä oli hirvittävää elää ja se tuntui kaikessa vieläkin selkeämmin.

Levottomuudet ja yhteenotot alkoivat hyvin pian laaksoon siirtymisen jälkeen. Aluksi ne olivat pieniä paikallisia kahakoita vain muutaman ihmisen välillä, mutta pian ne eskaloituivat systemaattisemmiksi ja verisiksi. Aivan tarkkaa kuvaa Emilialla ei ollut siitä, ketkä taistelivat keskenään, mutta kamalia asioita tapahtui. Pian heidän saapumisensa jälkeen alkoi kuulua huhuja pohjoisemmasta kaupungista ja siellä tapahtuneesta verilöylystä.

Viattomuuden rajalla on Seppo Kalliomäen esikoisteos, joka tempaa mukaansa Lähi-idän ajankohtaisiin ja koskettaviin tapahtumiin jo ensimmäisestä sivusta aina kirjan viimeiseen mielikuvaan asti. Yleensä Suomi nähdään kansainvälisissä kriiseissä välittäjänä tai tukemassa rauhanprosessia väkivallattomin keinoin. Nyt kirja vie lukijansa todellisuuteen, jossa maamme on pakotettu käyttämään muitakin keinoja omien kansalaistensa suojelemiseen.

Amerikansuomalainen majuri John Lampinen on Suomen pimennossa toimivan sotilastiedustelun tehokkain operaattori. Hänen tehtäväkseen tulee hoitaa suomalaiset kotiin Syyrian sisällissodan jaloista keinolla millä hyvänsä. John ottaa käskynsä ainoastaan Suomen salaisen sotilastiedustelun omalaatuiselta päälliköltä, jonka aniharvat tietävät ja hekin vain nimellä Paroni.

Tarina on puhtaasti mielikuvituksen tuotetta, mutta yhteneväisyydet todellisuuteen ovat kiistämättömän kiehtovia. Kirja saa lukijansa pohtimaan toistuvasti, mikä on totta ja mikä on fiktiota ja mitä jos fiktiosta tuleekin totta.

Kirjan tarina avaa lukijalle näkymän siihen maailmaan, jota tavallinen suomalainen ei koskaan näe, mutta jonka tiedämme olevan jossain jokapäiväisen elämämme varjoissa.

